

Міністерство освіти і науки України
Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка
Тернопільський національний педагогічний університет імені
Володимира Гнатюка
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

Матеріали
II Всеукраїнської
науково-практичної Інтернет-конференції
«ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У
КОНТЕКСТІ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ
ФАХІВЦЯ»

Електронне видання

2 квітня 2015 року
м. Полтава

УДК 378.147:811:001.895

ББК Ч 448.026

Організатори конференції:

**Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка**

**Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира
Гнатюка**

**Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя**

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Інноваційні технології у контексті іншомовної підготовки фахівця» [Електронний ресурс] – Полтава: ПолтНТУ, 2015. – Режим доступу до збірн.: http://lib.pntu.edu.ua/?module=elib*nid*8801

У збірнику опубліковано матеріали конференції, присвяченої проблемам у галузі гуманітарних та соціальних наук. Видання призначено для науковців, аспірантів, студентів.
ББК Ч 448.026

Затверджено на засіданні
Вченої ради гуманітарного факультету ПолтНТУ,
протокол №7 від 18.03.2015р.

Відповідальний за випуск – В.В. Стрілець

Верстка – Я.В.Гнатенко, О.О.Сідак

Матеріали подано в авторській редакції

**АНГЛОМОВНЕ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ
СТУДЕНТІВ – МЕДИКІВ: ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

Бажора Ю.І.

д.мед.н., професор, проректор з науково-педагогічної роботи

Чернецька О.В.

к.мед.н., доцент, завідувачка навчально-методичним
кабінетом Одеського національного медичного університету.

Підписання Україною Болонської декларації у 2005 році стало суттєвим чинником, що дав значне прискорення інтеграційного процесу вищої освіти нашої країни в єдиний освітянський простір Європи. Це дало змогу нашим вишам в значній мірі реалізувати свої можливості щодо англомовної підготовки фахівців.

Так, наприклад, в Одеському національному медичному університеті (ОНМедУ) навчання студентів англійською мовою започатковано у 1995 році. Для цього необхідно було вирішити ряд проблем, з яких дві були вирішальними. По-перше, необхідно було підготувати науково-педагогічний персонал, який володіє в необхідній мірі англійською мовою. По-друге, створити англомовну навчально-методичну базу. Перша проблема була в значній мірі вирішена за рахунок викладачів, які свого часу працювали в медичних ВНЗ, або лікувальних закладах в англомовних країнах Азії та Африки. Саме ці викладачі, оновивши свої мовні навички, заклали підвалини методичного забезпечення викладання дисциплін англійською мовою. Основною проблемою при цьому було використання в текстах лекцій і методичних розробках спеціальної медичної термінології, в тому числі і нової, яка виникла у зв'язку з розробкою і втіленням у медичну практику новітніх діагностичних і лікувальних технологій. Значну допомогу у вирішенні цієї задачі надало використання сучасної англомовної літератури. Крім того, толіку

необхідних книг надіслали колеги з університетів США та Великої Британії. Відгукнулись на наше прохання і колеги-медики зі СФУЛТУ. До викладання англійською мовою були залучені також професори, доценти та асистенти, котрі вивчали англійську мову на відповідних курсах протягом кількох років. Безпосереднє щоденне спілкування з іноземцями дозволило викладачам швидко відновити мовну активність і накопичувати нову термінологію з відповідних дисциплін. Важливим було і матеріальне стимулювання англомовної частини професорсько-викладацького складу (ПВС). В подальшому при прийомі на навчання в аспірантуру одним з основним критеріїв відбору стало знання англійської мови. Завідувачі кафедр направляли в групи англомовних іноземних студентів молодих викладачів, які досконало володіли англійською мовою.

Вже декілька років в ОНМедУ працює створена ректором комісія, яка щорічно атестує англомовних викладачів з визначенням відповідного рівня знань та формує певні групи. А співробітники кафедри іноземних мов організують додаткові заняття англійської мови в необхідному обсязі з викладачами, які ще недостатньо вільно володіють нею. Крім того, протягом останніх років при приймальній комісії університету для іноземних громадян працює фахова комісія, що визначає рівень знань іноземними абітурієнтами англійської та російської мови і відбору їх для навчання на першому курсі або підготовчому відділенні. Така практика значно вплинула на якісний склад англомовних студентів – першокурсників.

Пакети навчально-методичної документації, в т.ч. англійською мовою, на кафедрах щорічно оновлюються і доповнюються. Створення електронної бібліотеки в ОНМедУ дозволило розмістити на сайтах кожної кафедри усі необхідні складові для вивчення відповідних навчальних дисциплін: від робочої програми до тестових завдань та питань до підсумкового контролю знань. Моніторинг за щорічним оновленням сайтів кафедр здійснює навчально-методичний кабінет та голови циклових предметно-методичних комісій університету. Наразі кожна кафедра має свою бібліотеку англомовної

навчальної літератури для викладання. Деякі англомовні студенти після закінчення навчання в ОНМедУ презентують кафедрам книги на англійській мові для подальшого використання в навчальному процесі.

Викладачі ОНМедУ першими в Україні надали до Державної організації «Центр тестування професійної компетентності фахівців з вищою освітою напрямів підготовки «Медицина» і «Фармація» при МОЗ України тестові завдання англійською мовою та щорічно продовжують поповнювати їх базу .

Накопичений досвід підготовки фахівців англійською мовою сприяв написанню та виданню англійською мовою підручників, навчальних посібників, текстів лекцій та іншої навчальної літератури колективами багатьох кафедр. Всього викладачами університету тільки у нашому видавництві надруковано більш 30 найменувань книг англійською мовою.

Започаткування навчання іноземців англійською мовою в ОНМедУ викликало неоднозначну реакцію як від колег з інших ВМНЗ, так і керівництва в МОЗ та МОН України. Але ця форма навчання зразу знайшла попит серед майбутніх студентів з Індії, деяких країн Африки, а згодом і країн Близького Сходу. Тому за досвідом до нашого університету почали звертатися керівники медичних ВНЗ України. Наші кафедри ділились досвідом, передавали методичні матеріали, книги. Згодом МОЗ України визначив три кафедри (фізіології – зав. кафедри заслужений діяч науки і техніки України, професор О.А.Шандра, педіатрії – зав. кафедри член-кор. НАМН України, професор М.Л.Аряєв та урології і нефрології – зав. кафедри професор Костєв Ф.І.) опорними з викладання відповідних дисциплін англійською мовою. Ці кафедри узагальнюють досвід кафедр ВМНЗ з цього напрямку, а співробітництво сприяє написанню та виданню сучасних підручників авторами з кількох ВМНЗ, що призводить до підвищення якості викладання. Англомовні студенти-іноземці стають повноцінними учасниками освітянського процесу. Останнім часом вони активно приймають участь у наукових студентських конференціях, займаючи призові місця. Після закінчення університету деякі з них продовжують навчатися в клінічній ординатурі та аспірантурі. Значна кількість англомовних

студентів роблять успішну кар'єру у себе на батьківщині, а також у країнах Європи та США. Англomовна підготовка цих фахівців не потребує додаткового періоду адаптації у зв'язку зі зміною мови навчання на мову практичної чи наукової роботи.

Спілкування з колегами – медиками з багатьох зарубіжних країн на з'їздах, конференціях, симпозиумах, зустрічах англійською мовою сприяє самовдосконаленню та підвищенню професіоналізму наших співробітників. Зараз ми маємо можливість спілкуватися з іноземними колегами в режимі on line з питань сучасної діагностики та лікування, отримувати консультації і ділитися своїм досвідом, що значно підвищило авторитет наших науковців.

На цей час пріоритетним напрямом процесів реформування сфери охорони здоров'я є міжнародне науково-технічне співробітництво як на міжнародному рівні, так і на рівні договорів між науковими установами, навчальними закладами, факультетами, окремими кафедрами, клініками, лабораторіями, центрами, госпіталями, фірмами тощо.

Важливими формами міжнародного співробітництва є участь вчених у роботі міжнародних організацій, створення та реалізація спільних наукових проектів, стажування на базах профільних наукових центрів, установ, клінік тощо, участь у роботі міжнародних конгресів, з'їздів, симпозиумів, наукових конференцій, обмін науковими та інформаційними виданнями, взаємодопомога при розробці та впровадженні в практику нових методів діагностики, лікування та профілактики найбільш поширених захворювань.

ОНМедУ укладено 30 офіційних угод про співпрацю з іноземними партнерами в сфері освіти і науки. У 2014 році для навчання, стажування, тренінгу відповідно до програм двостороннього та багатостороннього обміну 74 науково-педагогічних співробітників виїжджали за кордон. Взяли участь у роботі міжнародних з'їздів, конгресів, симпозиумів та інших форумів 63 співробітника університету.

Інтеграція освіти в Європейській освітній простір вимагає координації з директивами Євросоюзу та Всесвітньої федерації медичної освіти (ВФМО),

зокрема; узгодження термінів підготовки, переліку спеціальностей; мобільності студентів, інтернів, лікарів; забезпечення стандартів якості освіти згідно з вимогами ВФМО; конкурентоспроможності професійної підготовки; реалізації стратегічних завдань системи охорони здоров'я за умов стрімкого збільшення обсягу інформації, глобальних змін у сфері політичних, економічних, соціальних відносин.

Нашим найближчим завданням є збереження і розвинення всього кращого, що надало змогу активізувати процеси євроінтеграції, підвищити рівень підготовки майбутніх фахівців, розширити їх можливості та конкурентоспроможність.

УДК 372.881.111.1

ДО ПРОБЛЕМИ ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК ПРИ ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Бельмаз Я. М.

д. пед. н., професор кафедри іноземних мов
Полтавського національного технічного
університету імені Юрія Кондратюка

Вивченням питання виправлення помилок у процесі навчання іноземних мов цікавляться як методисти-теоретики, так і викладачі-практики. Підходи до виправлення помилок є доволі суперечливі. Робота кожного викладача іноземної мови спрямована на досягнення позитивного результату, на розвиток комунікативної компетентності учня. Проте різні методи та підходи до виправлення помилок не завжди забезпечують бажаний результат. В одних ситуаціях виправлення помилок дійсно є успішним та призводить до удосконалення комунікативної компетенції, а в інших – даний процес може бути або неефективним, або навіть створювати бар'єри та перешкоди в